

21994A0207(02)

L 33/13

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

7.2.1994.

I PIELIKUMS

APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS VISPĀRĒJĀ KONVENCIJA PAR KLIMATA PĀRMAIŅĀM

ŠĪS KONVENCIJAS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

APZINOTIES, ka Zemes klimata pārmaiņas un to nelabvēlīgās sekas ir cilvēces kopējā rūpe;

PAUŽOT SATRAUKUMU par to, ka cilvēka darbība ievērojami palielinājusi siltumnīcefekta gāzu koncentrāciju atmosfērā, kā arī ka šis pieaugums pastiprina dabisko siltumnīcas efektu, un ka tas visumā radīs Zemes virsmas un atmosfēras papildu sasilšanu, kas var nevēlami ietekmēt dabiskās ekosistēmas un cilvēci;

ŅEMOT VĒRĀ, ka lielākā daļa senāko un pašreizējo siltumnīcefekta gāzu izmešu rodas attīstītās valstīs, ka izmešu daudzums uz vienu iedzīvotāju jaunattīstības valstīs joprojām ir samērā neliels, bet jaunattīstības valstu izmešu apjoms pasaules mērogā palielināsies, apmierinot šo valstu sociālās un attīstības vajadzības;

ATZĪSTOT siltumnīcefekta gāzu novadņu un krātuvju lomu un nozīmi sauszemes un jūras ekosistēmās;

ŅEMOT VĒRĀ, ka klimatu pārmaiņu prognozēs ir daudz neskaidrību, īpaši attiecībā uz to izplatības laiku, apmēriem un apgabaliem;

APZINOTIES, ka klimata pārmaiņu globālais raksturs prasa visu valstu visplašāko iespējamo sadarbību un līdzdalību efektīvā un piemērotā starptautiskā rīcībā saskaņā ar to kopējo, tomēr diferencēto pienākumu, atbilstošajām iespējām un katras valsts sociālajiem un ekonomiskajiem apstākļiem;

ATGĀDINOT Apvienoto Nāciju Organizācijas Konferencē par cilvēkvidi 1972. gada 16. jūnijā Stokholmā pieņemtās Deklarācijas attiecīgos nosacījumus;

ATGĀDINOT ARĪ, ka saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartu un starptautiskajām tiesībām valstīm ir suverēnas tiesības izmantot savus resursus atbilstoši konkrētās valsts vides un attīstības politikai un pienākums gādāt, lai nekādi pasākumi tās jurisdikcijas vai kontroles robežās nenodarītu kaitējumu videi citās valstīs vai reģionos ārpus tās valstiskās jurisdikcijas robežām;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT valstu suverenitātes principu starptautiskajā kooperācijā, vēršoties pret klimata pārmaiņām;

ATZĪSTOT, ka valstīm vajadzētu pieņemt iedarbīgus vides standartus, ka pārvaldības mērķiem un neatliekamajiem uzdevumiem vajadzētu atspoguļot vides un attīstības kopsakarības, kurām tie paredzēti, un ka dažās valstīs spēkā esošie standarti varētu būt nepiemēroti un nodarīt neattaisnotu ekonomisku un sociālu kaitējumu citām valstīm, īpaši jaunattīstības valstīm;

ATGĀDINOT nosacījumus, kas ierakstīti pieņemtajā Apvienoto Nāciju organizācijas Konferencē par vidi un attīstību Ģenerālās Asamblejas 1989. gada 22. decembra rezolūcijā 44/228, kā arī 1988. gada 6. decembra rezolūcijā 43/53, 1989. gada 22. decembra rezolūcijā 44/207, 1990. gada 21. decembra rezolūcijā 45/212 un 1991. gada 19. decembra rezolūcijā 46/169 par vispasaules klimata aizsardzību cilvēces pašreizējās un nākamās paaudžu vārdā;

ATGĀDINOT ARĪ nosacījumus, kas ierakstīti atbilstošos Ģenerālās Asamblejas 1989. gada rezolūcijas 44/206 par jūras līmeņa celšanās iespējamo kaitīgo ietekmi uz salām un piekrastes platībām, īpaši piekrastes zemienēm un Ģenerālās Asamblejas 1989. gada 19. decembra rezolūcijā 44/172 par pārtuksnešošanās apkarošanas programmas īstenošanu;

ATGĀDINOT ARĪ 1985. gadā pieņemto Vīnes konvenciju par ozona slāņa aizsardzību un 1987. gadā pieņemto un 1990. gada 29. jūnijā laboto un papildināto Monreālas protokolu par ozona slāni noārdošām vielām;

IEVĒROJOT Otrās Vispasaules klimata konferences 1990. gada 7. novembrī pieņemto Deklarāciju;

PATUROT PRĀTĀ nenovērtējamo pētniecisko darbu, ko daudzas valstis veic klimata pārmaiņu jomā, un Vispasaules Meteoroloģiskā dienesta, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas un citu ANO sistēmas institūciju, organizāciju un dienestu, kā arī citu starptautisku un starpvalstu institūciju nozīmīgo ieguldījumu zinātnisko pētījumu rezultātu apmaiņā un pētījumu koordinēšanā;

ATZĪSTOT, ka klimata pārmaiņu izpratnes un to seku novēršanas pasākumi vides, sociālajā un ekonomiskajā aspektā, būs lietderīgāki, ja tie balstīsies uz būtiskiem zinātniskiem, tehniskiem un ekonomiskiem apsvērumiem un tiks pastāvīgi pārskatīti saskaņā ar jaunākajiem atklājumiem šajās jomās;

ATZĪSTOT, ka dažādi pasākumi, kas vērsti uz klimatu pārmaiņu seku novēršanu, paši par sevi var būt ekonomiski attaisnojami un var palīdzēt atrisināt arī citas ar vidi saistītas problēmas;

ATZĪSTOT ARĪ vajadzību jaunattīstības valstīm nekavējoties kā pirmo soli, balstoties uz jau skaidrajiem neatliekamajiem uzdevumiem, sākt efektīvi rīkoties, saprātīgas stratēģijas virzienā globālā, valstiskā un, kur iespējama vienošanās, reģionālā līmenī, ņemot vērā visas siltumnīcefekta gāzes un, nopietni apsverot to attiecīgo lomu siltumnīcas efekta palielināšanā;

ATZĪSTOT BEZ TAM, ka zemieņu un citas mazas salu valstis, valstis ar zemām piekrastes platībām, sausām un tuksnešainām platībām vai teritorijām, ko apdraud applūšana, izkalšana un pārtuksnešošanās, kā arī jaunattīstības valstis ar nestabilām kalnu ekosistēmām īpaši skar klimata pārmaiņu kaitīgā ietekme;

ATZĪSTOT, ka šādām valstīm, sevišķi jaunattīstības valstīm, kuru tautsaimniecība ir īpaši atkarīga no fosilā kurināmā ieguves, izmantošanas un eksporta, ir īpašas grūtības, kas saistītas ar siltumnīcefekta gāzu izmetes ierobežošanas sekām;

APLIECINOT, ka pretpasākumi klimata izmaiņām integrācijas ceļā jāpielāgo sociālās un ekonomiskās attīstības procesiem, cenšoties izvairīties tos jebkādi traucēt, un pilnībā ņemot vērā jaunattīstības valstu likumīgās vitālās vajadzības panākt pastāvīgu ekonomikas augšupeju un nabadzības izskaušanu;

ATZĪSTOT, ka visām valstīm, īpaši jaunattīstības valstīm, nepieciešams izmantot resursus, kā to prasa ilgtspējīga sociālā un ekonomiskā attīstība, un, lai jaunattīstības valstis varētu virzīties uz šo mērķi, to enerģijas patēriņam jāaug, cenšoties sasniegt pēc iespējas lielāku enerģijas izmantošanas lietderīgumu, un kontrolēt kopējo siltumnīcefekta gāzu izmeti vispār, ieskaitot jaunu tehnoloģiju lietošanu ar tādiem noteikumiem, kas to padara saimnieciski un sociāli izdevīgu;

APŅEMOTIES aizsargāt klimata sistēmu pašreizējās un nākamo paaudžu vārdā;

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

1. pants

Definīcijas ⁽¹⁾

Šis Konvencijas mērķiem:

1. "Klimata pārmaiņu kaitīgā ietekme" nozīmē pārmaiņas fizikālajā vai dzīvajā vidē klimata pārmaiņu rezultātā, kas būtiski kaitīgi ietekmē dabisko un apsaimniekoto ekosistēmu sastāvu, dzīvotspēju vai produktivitāti vai sociāli ekonomisko sistēmu darbību, vai cilvēku veselību un labklājību.

2. "Klimata pārmaiņas" nozīmē ar cilvēka darbību tieši vai netieši izskaidrojamas klimata pārmaiņas, kas izmaina Zemes atmosfēras sastāvu un kas papildus klimata dabiskajām pārmaiņām novērotas noteiktos laika periodos.

3. "Klimata sistēma" nozīmē atmosfēras, hidrosfēras, biosfēras un ģeosfēras kopumu un to savstarpējo ietekmi.

4. "Izmete" nozīmē siltumnīcefekta gāzu un/vai to priekšteču izdalīšanu atmosfērā noteiktā teritorijā un laikā.

5. "Siltumnīcefekta gāzes" nozīmē tās atmosfēras gāzveida sastāvdaļas - gan dabiskās, gan antropogēnās -, kas absorbē un reemitē infrasarkanā starojumu.

⁽¹⁾ Pantu virsraksti doti tikai lasītāju ērtībai.

6. "Reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija" nozīmē organizāciju, kuru izveidojušas attiecīgā reģiona suverēnās valstis un kuras kompetencē ietilpst jautājumi, ko regulē šī Konvencija vai tās Protokoli, un kura saskaņā ar tās iekšējiem noteikumiem ir attiecīgi pilnvarota parakstīt, ratificēt, pieņemt un apstiprināt minētos dokumentus vai pievienoties tiem.
7. "Krātuve" nozīmē klimata sistēmas sastāvdaļu vai sastāvdaļas, kur uzkrājas siltumnīcefekta gāze vai tās priekštecis.
8. "Novadne" nozīmē jebkuru procesu, darbību vai mehānismu, kas izvada siltumnīcefekta gāzi, aerosolu vai siltumnīcefekta gāzes priekštecī no atmosfēras.
9. "Avots" nozīmē jebkuru procesu vai darbību, kas emitē siltumnīcefekta gāzi, aerosolu vai siltumnīcefekta gāzes priekštecī atmosfērā.

2. pants

Mērķis

Šai Konvencijai un jebkuram ar to saistītam juridiskam dokumentam, ko var pieņemt Līgumslēdzēju pušu konference, galamērķis ir sasniegt saskaņā ar attiecīgajiem Konvencijas nosacījumiem siltumnīcefekta gāzu koncentrācijas stabilizāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu antropogēnu iedzīvotāju klimata sistēmā. Šāds līmenis jāsasniedz laikā, kas ir pietiekams, lai ļautu ekosistēmām dabiski pielāgoties klimata pārmaiņām un lai nodrošinātu ekoloģiski tīras pārtikas ražošanu un netraucētu ilgtspējīgai saimnieciskajai attīstībai.

3. pants

Principi

Lai sasniegtu šajā Konvencijā noteikto mērķi un īstenotu tās nosacījumus, Līgumslēdzējas puses, cita starpā, savā rīcībā ņems vērā šādus principus:

1. Līgumslēdzējām pusēm jāaizsargā klimata sistēma pašreizējās un nākamā paaudžu vārdā, balstoties uz vienlīdzības principiem saskaņā ar to kopējo, bet diferencēto atbildību un

atbilstošajām iespējām. Tāpēc Līgumslēdzējām pusēm - attīstītajām valstīm - jāuzņemas vadība klimata pārmaiņu un to kaitīgās ietekmes apkarošanā.

2. Visos aspektos rūpīgi jāizsver specifiskās vajadzības un specifiskie apstākļi tām Līgumslēdzējām pusēm - jaunattīstības valstīm, sevišķi tām, kuras īpaši izjūt klimata maiņu nevēlamo ietekmi, un tām Līgumslēdzējām pusēm, īpaši jaunattīstības valstīm, uz kurām saskaņā ar šo Konvenciju gultos nesamērīgi liela vai nenormāla slodze.
3. Līgumslēdzējām pusēm jāveic aizsardzības pasākumi, lai paredzētu un novērstu vai neitralizētu klimata pārmaiņu cēloņus un mazinātu to kaitīgo ietekmi. Reģionos, kur pastāv nopietna vai neatgriezeniska postījuma draudi, pilnīgu zinātnisku pierādījumu trūkums nevar tikt izmantots kā iegansts pasākumu novilcināšanai, ņemot vērā, ka klimata izmaiņu radīto problēmu risināšanas politikai un pasākumiem jābūt ekonomiski izdevīgiem, lai nodrošinātu globālu labumu par iespējami zemāko cenu. Lai sasniegtu šo mērķi, izstrādājot politisko programmu un pasākumu plānu, jāņem vērā dažādi sociāli ekonomiskie apstākļi; tiem jābūt pārdomātiem, jāietver visi nozīmīgākie siltumnīcefekta gāzu avoti, novadnes un krātuves pielāgošanos tiem un jāaptver visas tautsaimniecības nozares. Līgumslēdzējas puses var kooperēties, veicot pasākumus cīņā pret klimata izmaiņu kaitīgo ietekmi.

4. Līgumslēdzējām pusēm ir tiesības un pienākums veicināt ilgtspējīgu attīstību. Pasākumu sistēmai, kas aizsargātu klimatu pret cilvēku darbības izraisītām pārmaiņām, jāatbilst katras Līgumslēdzējas puses specifiskajiem apstākļiem, jābūt saistītai ar valsts attīstības programmu, ievērojot, ka valsts ekonomiskajai attīstībai ir būtiska nozīme klimata pārmaiņu kaitīgās ietekmes apkarošanā.

5. Līgumslēdzējām pusēm jāsadarbjas, lai veicinātu atklātas ekonomikas sistēmas veidošanos uz savstarpējas palīdzības principiem, kas radītu ilgtspējīgu ekonomisku augšupeju un attīstību visās valstīs, kuras ir Konvencijas Līgumslēdzējas puses, īpaši jaunattīstības zemēs, tādējādi dodot tām iespēju efektīvāk risināt klimata pārmaiņu radītās problēmas. Pasākumi, arī vienpusējie, kas tiek veikti cīņai ar klimata pārmaiņām, nedrīkst ietvert patvaļīgu vai neattaisnojamu diskrimināciju vai slēptus tirdzniecības ierobežojumus.

4. pants

Saistības

1. Visas Līgumslēdzējas puses, ņemot vērā to kopējo, tomēr diferencēto atbildību un savas raksturīgās valstiskās un reģionālās attīstības vajadzības, uzdevumus un apstākļus:

- a) attīstīs, periodiski atjaunos, publicēs un saskaņā ar 12. pantu darīs pieejamus Līgumslēdzēju pušu konferencei valstī izdarītos atklājumus attiecībā uz Monreālas protokolā neiekļauto siltumnīcefekta gāzu antropogēno izmeti no avotiem un atsūkņēšanu pa novadnēm, lietojot salīdzināmas metodikas, par kuru izmantošanu jāvienojas Līgumslēdzēju pušu konferencē;
- b) formulēs, īstēnos, publicēs un regulāri atjaunos valstiskās un, kur tas ir lietderīgi, reģionālās programmas, kas ietver klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumus, strādājot ar Monreālas protokolā neiekļauto siltumnīcefekta gāzu antropogēno izmeti no avotiem un atsūkņēšanu pa novadnēm, un pasākumus, kas atvieglo atbilstošu pielāgošanos klimata izmaiņām;
- c) veicinās Monreālas protokolā neiekļauto siltumnīcefekta gāzu antropogēnās izmetes kontroles, samazināšanas vai novēršanas tehnoloģijas, pieejas un norišu attīstību, piemērošanu un izplatīšanu, tai skaitā ieviešanu, visās nozarēs, ieskaitot enerģētiku, transportu, rūpniecību, lauksaimniecību, mežsaimniecību un atkritumu pārstrādi, un sadarbosies šajā jomā;
- d) veicinās Monreālas protokolā neiekļauto siltumnīcefekta gāzu novadņu un krātuvju, tai skaitā biomasas, mežu un okeānu, kā arī citu sauszemes, piekrastes un jūras ekosistēmu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, to saglabāšanu un, ja tas ir lietderīgi, pilnveidošanu, un sadarbosies šajā jomā;
- e) sadarbosies, gatavojot pielāgošanās pasākumus klimata pārmaiņu kaitīgajai ietekmei; radīs un izstrādās piemērotus un vienotus plānus piekrastes zonas apsaimniekošanai, ūdens resursu un lauksaimniecības izmantošanai, un sausuma, un pārtuksnešošanās, kā arī plūdu apdraudētu teritoriju, īpaši Āfrikā, aizsardzībai un atveseļošanai;
- f) cik iespējams, ņems vērā klimata pārmaiņas attiecīgajā sociālajā programmā, saimnieciskajā un vides politikā un darbībā un lietos atbilstošas metodes, piemēram, ietekmes izvērtējumu, kas formulēts un noteikts valsts mērogā, lai samazinātu klimata pārmaiņu kaitīgo ietekmi uz ekonomiku, sabiedrības veselību un vides kvalitāti, apņēmoties realizēt projektus un pasākumus, kas mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai atvieglotu pielāgošanos tam;
- g) veicinās zinātniskus, tehnoloģiskus, tehniskus, sociāli ekonomiskus un citus pētījumus un sistemātiskus novērojumus un izveidos ar klimata sistēmu saistītus datu arhīvus, kas paredzēti ar klimata pārmaiņas cēloņiem, sekām, apmēriem un laiku, kā arī dažādu ekonomiskās un sociālās sfēras drošības pasākumiem saistītu neskaidro jautājumu izpēšanu un noskaidrošanu; un sadarbosies šajā jomā;
- h) veicinās pilnīgu, atklātu un tūlītēju atbilstošās ar klimata sistēmu un klimata pārmaiņām, kā arī ar dažādu ekonomiskās un sociālās sfēras drošības pasākumu apmaiņu saistītās zinātniskās, tehnoloģiskās, tehniskās, sociāli ekonomiskās un tiesiskās informācijas apmaiņu; un sadarbosies šajā jomā;
- i) veicinās izglītību, apmācību un sabiedrisko apziņu klimata pārmaiņu sfērā un sekmēs visplašāko slāņu, ieskaitot neformālās organizācijas, iesaistīšanos šajās norisēs; sadarbosies šajā jomā;
- j) nodrošinās Līgumslēdzēju pušu konferenci ar informāciju par Konvencijas īstenošanu saskaņā ar 12. pantu.
2. Līgumslēdzējas puses - attīstītās un citas valstis, uz kurām attiecas I pielikums, uzņemsies īpašas saistības, par kurām runāts turpmāk:
- a) Katra Līgumslēdzēja puse pieņem valstisko ⁽¹⁾ politiku un uzņemas attiecīgas saistības, kas paredzētas klimata pārmaiņu iedarbības mazināšanai, ierobežojot siltumnīcefekta gāzu antropogēno izmešu daudzumu un aizsargājot un pilnveidojot siltumnīcefekta gāzu novadnes un krātuves. Šāda politika un pasākumi parādīs, ka attīstītās valstis saskaņā ar Konvencijā nosprausto mērķi uzņemas vadību antropogēno izmešu ilgtermiņa tendenču pārorientēšanā, atzīstot, ka ieguldījums pārorientēšanā būtu atgriešanās pie agrākajiem oglekļa dioksīda un citu Monreālas protokolā neiekļauto siltumnīcefekta gāzu izmešu daudzumiem šīs desmitgades beigās, un, ņemot vērā atšķirības Līgumslēdzēju pušu sākotnējā situācijā un pieejā, ekonomiskajā struktūrā un resursu bāzē, vajadzību uzturēt stabilu un ilgtspējīgu ekonomikas augšupeju, pieejamās tehnoloģijas un citus apstākļus, kā arī vajadzību katrai Līgumslēdzējai pusei dot līdzvērtīgu un atbilstošu ieguldījumu Vispasaules centienos sasniegt mērķi. Šīs puses var īstenot šādu politiku un pasākumus kopīgi ar citām Līgumslēdzējām pusēm un palīdzēt tām dot savu ieguldījumu Konvencijas un, sevišķi, šajā apakšpunktā formulētā mērķa sasniegšanai;

(1) Attiecas uz politiku un pasākumiem, kuriem piekritušas reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas.

- b) lai veicinātu progresu šajā virzienā, katra no Līgumslēdzējām pusēm sešu mēnešu laikā no Konvencijas spēkā stāšanās brīža un periodiski pēc tam, un saskaņā ar 12. pantu, nodrošinās ar detalizētu informāciju par savu politiku un pasākumiem, kas attiecas uz šā panta a) apakšpunktu, kā arī par plānotajiem Monreālas protokolā neieklāto siltumnīcefektu gāzu antropogēnajiem izmešiem no avotiem un atsūknēšanu pa novadnēm šā panta a) apakšpunktā apskatītajā periodā, lai individuāli vai kopīgi atgūtu savu oglekļa dioksīda un citu Monreālas protokolā neieklāto siltumnīcefekta gāzu antropogēno izmešu 1990. gada līmeni. Šī informācija tiks izskatīta Līgumslēdzēju pušu konferencē, tās pirmajā sesijā un periodiski pēc tam saskaņā ar 7. pantu;
- c) saskaņā ar šī panta b) apakšpunktu, aprēķinot izmešus no avotiem un novadīšanu pa novadnēm, būtu jāņem vērā pieejamā zinātniskā informācija, tai skaitā par novadņu efektīvo ietilpību un šādu gāzu attiecīgo lomu klimata pārmaiņās. Līgumslēdzēju pušu konference apspriedīs un saskaņos šādu kalkūlāciju metodiku savā pirmajā sesijā un regulāri pārskatīs to pēc tam;
- d) Līgumslēdzēju pušu konference savā pirmajā sesijā pārskatīs šī panta a) un b) apakšpunktu atbilstību. Tas tiks veikts, ņemot vērā labāko pieejamās zinātniskās atziņas un klimata pārmaiņu un to kaitīgās ietekmes izvērtējumu, kā arī atbilstošo tehnisko, sociālo un ekonomisko informāciju. Pamatojoties uz šo pārskatu, Līgumslēdzēju pušu konference uzsāks atbilstošu darbību, kas var ietvert šī panta a) un b) apakšpunktos formulēto saistību labojumus. Līgumslēdzēju pušu konference savā pirmajā sesijā pieņems arī lēmumus attiecībā uz šī panta a) apakšpunktā norādītajiem Konvencijas kopīgās īstenošanas kritērijiem. Otrā šī panta a) un b) apakšpunktu izskatīšana notiks ne vēlāk kā 1998. gada 31. decembrī un pēc tam ar regulāriem intervāliem, ko noteiks Līgumslēdzēju pušu konference, līdz šīs Konvencijas mērķis būs sasniegts;
- e) katra no Līgumslēdzējām pusēm:
- i) saskaņos pienācīgā kārtā ar citām Līgumslēdzējām pusēm atbilstošos ekonomiskos un administratīvos dokumentus, kas izstrādāti Konvencijas mērķa sasniegšanai;
- ii) noteiks un periodiski pārskatīs savu politiku un pasākumus, kas veicina darbības, bez kurām paaugstinātos Monreālas protokolā neieklāto siltumnīcefekta gāzu antropogēno izmešu daudzums;
- f) Līgumslēdzēju pušu konference ne vēlāk kā līdz 1998. gada 31. decembrim pārskatīs tās rīcībā esošo informāciju, lai pieņemtu lēmumus par tādiem I un II pielikuma sarakstu labojumiem, kas varētu būt pieņemami, ja ieinteresētā Līgumslēdzēja puse tos atzītū;
- g) jebkura Līgumslēdzēja puse, kas nav iekļauta I pielikumā, var savā ratifikācijas, atzīšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās aktā vai jebkurā laikā pēc tam paziņot Depozitārijam, ka tā vēlas saistīt sevi ar šī panta a) un b) apakšpunktiem. Depozitārijs informēs citas parakstījušās un Līgumslēdzējas puses par šādu paziņojumu.
3. Līgumslēdzējas attīstītās valstis un citas augsti attīstītās Līgumslēdzējas puses, kas minētas II pielikumā, nodrošinās jaunus un papildu finansiālos resursus, lai segtu vienošanās aktos paredzētās pilnās izmaksas, ko, pildot 12. panta 1. punktā noteiktās saistības, nav nomaksājušas jaunattīstības valstis. Tās nodrošinās arī tādus finansiālos resursus, ieskaitot tehnoloģijas ieviešanas izdevumus, kas nepieciešami Līgumslēdzējām jaunattīstības valstīm, lai pēc vienošanās pilnībā segtu pieaugošās šī panta 1. punktā uzskaitīto pasākumu īstenošanas izmaksas, par kurām saskaņā ar šo pantu vienojusies jaunattīstības valsts un starptautiskā kopiena vai kopienas, kuras uzskaitītas 11. pantā. Šo saistību izpildē ņems vērā fondu plūsmas atbilstības un plānojamības vajadzības un Līgumslēdzējām attīstītajām valstīm piemērotas izmaksu sadales svarīgumu.
4. Līgumslēdzējas attīstītās valstis un citas augsti attīstītās Līgumslēdzējas puses, kas minētas II pielikumā, palīdzēs Līgumslēdzējām jaunattīstības valstīm, kuras īpaši izjūt klimata izmaiņu nelabvēlīgo ietekmi, segt arī izmaksas, ko prasīs pielāgošanās šai nelabvēlīgajai ietekmei.
5. Līgumslēdzējas attīstītās valstis un citas augsti attīstītās Līgumslēdzējas puses, kas minētas II pielikumā, veiks visus iespējamus pasākumus, lai atbilstoši veicinātu, atvieglotu un finansētu videi piemērotas tehnoloģijas un iemaņu apgūšanu un ieviešanu citu Līgumslēdzēju pušu, īpaši jaunattīstības valstu, teritorijā, lai ļautu šīm valstīm īstenot Konvencijas nosacījumus. Šajā procesā Līgumslēdzējas attīstītās valstis atbalstīs Līgumslēdzēju jaunattīstības valstu iekšējo resursu attīstību un pilnveidošanu. Citas Līgumslēdzējas puses un organizācijas, kurām ir tādas iespējas, var palīdzēt veicināt šādas tehnoloģijas pārņemšanu.
6. Līgumslēdzēju pušu konference saskaņā ar šī panta 2. punktu saistību īstenošanā dos zināmu brīvību I pielikumā minētajām Līgumslēdzējām pusēm, kuras atrodas pārejā uz tirgus ekonomiku, lai palielinātu šo pušu spēju cīnīties pret klimata izmaiņām,

ņemot vērā par atskaites punktu izraudzītajā Monreālas protokolā neiekļauto siltumnīcefekta gāzu antropogēno izmešu vēsturisko līmeni.

7. Robežas, kurās Līgumslēdzējas jaunattīstības valstis rezultatīvi īsteno savas Konvencijā paredzētās saistības, būs atkarīgas no finansiālajiem resursiem un tehnoloģijas ieviešanas, un pilnībā tiks ņemts vērā, ka ekonomiskā un sociālā attīstība un nabadzības izskaušana ir jaunattīstības valstu pirmais un svarīgākais uzdevums.

8. Pildot šajā pantā noteiktās saistības, Līgumslēdzējas puses rūpīgi apsvērs, kādus pasākumus nepieciešams veikt saskaņā ar Konvenciju, ieskaitot pasākumus, kas saistīti ar fondēšanu, apdrošināšanu un tehnoloģijas ieviešanu, lai apmierinātu jaunattīstības valstu specifiskās vajadzības un prasības, ko rada klimata izmaiņu nelabvēlīgā ietekme un/vai cīņai ar tām veikto pasākumu īstenošanas blakusefekti, īpaši:

- a) mazās salu valstīs;
- b) valstīs ar piekrastes zemienēm;
- c) valstīs ar sausām un pussausām platībām, mežu platībām un mežu platībām ar tendenci uz mežu iznīkšanu;
- d) valstīs ar platībām, kas pakļautas dabas katastrofām;
- e) valstīs ar platībām, kurām ir tendence uz izkalšanu un pārtuksnešošanu;
- f) valstīs ar augstu atmosfēras antropogēnā piesārņojuma līmeni;
- g) valstīs ar platībām, kurās ir nestabīlas ekosistēmas, tajā skaitā kalnu ekosistēmas;
- h) valstīs, kuru ekonomika ir lielā mērā atkarīga no fosilo kurināmo un citu energoietilpīgu produktu ieguves, pārstrādes un eksporta nestās peļņas un/vai patēriņa; un
- i) valstīs bez izejas uz jūru un tranzīta valstīs.

Turklāt, Līgumslēdzēju pušu konference var uzņemties atbilstošos pasākumus, ņemot vērā šo punktu.

9. Līgumslēdzējas puses savā rīcībā attiecībā uz fondēšanu un tehnoloģijas ieviešanu pilnībā ņems vērā vismazāk attīstīto valstu specifiskās vajadzības un īpašos apstākļus.

10. Saskaņā ar 10. pantu Līgumslēdzējas puses Konvencijas saistību pildīšanā ņems vērā stāvokli tajās Līgumslēdzēju pušu, īpaši jaunattīstības, valstīs, kuru ekonomiku ietekmē cīņai ar klimata izmaiņām veicamo pasākumu nevēlamie blakusefekti. Tas galvenokārt attiecas uz Līgumslēdzējām pusēm, kuru ekonomika lielā mērā ir atkarīga no fosilā kurināmā un citu energoietilpīgu produktu ieguves, pārstrādes un eksporta ienākumiem un/vai patēriņa, kā arī uz tādām Līgumslēdzējām pusēm, kurās fosilajam kurināmajam ir patiesi grūti atrast aizvietotāju.

5. pants

Pētījumi un sistemātiskie novērojumi

Veicot savas 4. panta 1. punkta g) apakšpunktā noteiktās saistības, Līgumslēdzēja puse:

- a) atbalstīs un, ja nepieciešams, tālāk izstrādās starptautiskas un starpvalstu programmas un sistēmas vai organizācijas, kuru uzdevums ir definēt, vadīt, izvērtēt un finansēt pētījumus, datu vākšanu un sistemātiskus novērojumus, ņemot vērā nepieciešamību samazināt darbu dublēšanos;
- b) atbalstīs starptautiskus un starpvalstu pasākumus pastāvīgu novērojumu un valstisku zinātnisku un tehnisku pētījumu spēju un iespēju vairošanā, īpaši jaunattīstības valstīs, un veicinās ārpus valstiskās jurisdikcijas teritorijas iegūto datu un analīžu rezultātu pieejamību un apmaiņu;
- c) ņems vērā jaunattīstības valstu īpašās problēmas un vajadzības un sadarbosies to iekšējās attīstības veicināšanā, lai šīs valstis varētu piedalīties šī panta a) un b) apakšpunktos minēto darbu veikšanā.

6. pants

Izglītība, mācības un sabiedriskā apziņa

Veicot savas 4. panta 1. punkta i) apakšpunktā noteiktās saistības, Līgumslēdzējas puses:

- a) veicinās un atvieglos valsts un, ja nepieciešams, reģionālā līmenī un saskaņā ar valsts likumiem un normām un atbilstoši savām iespējām:
- i) klimata pārmaiņu un to seku sabiedriskās apziņas un izglītības programmu izstrādi un īstenošanu;

- ii) ar klimata pārmaiņām un to sekām saistītās informācijas publisko pieejamību;
 - iii) sabiedrības līdzdalību cīņā pret klimata pārmaiņām un to sekām un atbilstošas pretdarbības plānošanā; un
 - iv) zinātniskā, tehniskā un vadošā personāla izglītošanu;
- b) sadarbosies un veicinās starptautiskā līmenī un, kur nepieciešams, balstoties uz pastāvošajām organizācijām:
- i) ar klimata pārmaiņām un to sekām saistīto izglītības un sabiedriskās apziņas veidošanas materiālu izstrādi un apmaiņu;
 - ii) izglītības un mācību programmu izstrādi un īstenošanu, ietverot arī valsts institūciju stiprināšanu un personāla apmaiņu vai atbalstīšanu, lai sagatavotu speciālistus šajā jomā, īpaši jaunattīstības valstīs.
- d) saskaņā ar šīs Konvencijas mērķi un noteikumiem veicinās un vadīs salīdzināmās metodikas attīstīšanu un periodisku atjaunošanu, kas jāpieņem Līgumslēdzēju pušu konferencei, cita starpā, lai uzskaitītu siltumnīcefekta gāzu izmešu no avotiem un nosūkšanas pa novadnēm un izvērtētu šādu gāzu izmešu ierobežošanas un novadīšanas uzlabošanas pasākumu iedarbīgumu;
 - e) pamatojoties uz visu saskaņā ar Konvencijas noteikumiem tai pieejamo informāciju, izvērtēs, kā Līgumslēdzēju puses īsteno Konvenciju, kāds ir Konvencijas mērķa sasniegšanai veikto pasākumu kopīgais iznākums, īpaši vides, ekonomiskajā un sociālajā aspektā, kā arī to kumulatīvo ietekmi un Konvencijas mērķa sasniegšanas pakāpi;
 - f) apsvērs un apstiprinās regulāras atskaites par Konvencijas īstenošanos un nodrošinās to publicēšanu;
 - g) sagatavos nepieciešamos ieteikumus par jebkuru jautājumu sakarā ar Konvencijas īstenošanos;

7. pants

Līgumslēdzēju pušu konference

1. Ar šo pantu noteikta Līgumslēdzēju pušu konference.

2. Līgumslēdzēju pušu konferencei kā šīs Konvencijas galvenajai institūcijai pastāvīgi jāpārskata Konvencijas un jebkura ar to saistīta juridiska akta, ko Līgumslēdzēju pušu konference varētu pieņemt, īstenošanās un savu pilnvaru ietvaros jāpieņem vajadzīgais lēmums, lai veicinātu iedarbīgu Konvencijas īstenošanu. Šajā nolūkā tā:

- a) periodiski pārbaudīs Līgumslēdzēju pušu pienākumus un ar Konvenciju saistīto institūciju izveidi, paturot vērā Konvencijā nosprausto mērķi, tās īstenošanas gaitā iegūto pieredzi un zinātniskās un tehniskās izpratnes pilnveidošanos;
- b) veicinās un atvieglos apmaiņšanos ar informāciju par Līgumslēdzēju pušu apstiprinātajiem pasākumiem klimata maiņu un to seku apkarošanai, ņemot vērā Līgumslēdzēju pušu atšķirīgos apstākļus, atbildību un iespējas, kā arī to attiecīgās saistības, kas izriet no Konvencijas noteikumiem;
- c) pēc divu vai vairāku Līgumslēdzēju pušu pieprasījuma atvieglos pieņemto klimata maiņu un to seku apkarošanas pasākumu koordināciju, ņemot vērā Līgumslēdzēju pušu atšķirīgos apstākļus, atbildību un iespējas, un to attiecīgās saistības, kas izriet no Konvencijas noteikumiem;

h) meklēs iespējas mobilizēt finansiālos resursus saskaņā ar 4. panta 3., 4. un 5. punktu un 11. pantu;

i) veidos tādas palīginstitūcijas, kādas tiks uzskatītas par nepieciešamām Konvencijā nospraustā mērķa īstenošanai;

j) pārskatīs savu palīginstitūciju sagatavotos ziņojumus un nodrošinās to vadību;

k) vienosies un vienprātīgi pieņems procedūras un finanšu noteikumus attiecībā uz sevi un jebkuru palīginstitūciju;

l) meklēs un izmantos pēc vajadzības kompetentu starptautisku organizāciju un starpvalstu un nevalstisku institūciju pakalpojumus un sadarbību; un

m) veiks tādas citas funkcijas, kādas prasa Konvencijas mērķa sasniegšana, kā arī citas funkcijas, ko tai uzliek Konvencija.

3. Līgumslēdzēju pušu konference savā pirmajā sesijā pieņems savus, kā arī saskaņā ar Konvenciju izveidoto un tai pakļauto institūciju procedūras noteikumus, kas ietvers lēmumu pieņemšanas procedūras jautājumus, kuri vēl nav noteikti šīs Konvencijas lēmumu pieņemšanas procedūrās. Šādās procedūrās var noteikt balsu vairākumu, kas nepieciešams konkrēta lēmuma pieņemšanai.

4. Pirmo Līgumslēdzēju pušu konferences sesiju sasauks 21. pantā noteiktais pagaidu sekretariāts. Tā notiks ne vēlāk kā vienu gadu pēc šīs Konvencijas spēkā stāšanās dienas. Pēc tam Līgumslēdzēju pušu konferences kārtējās sesijas tiks noturētas katru gadu, ja vien Līgumslēdzēju pušu konference nenolemj citādi.

5. Līgumslēdzēju pušu konferences ārpuskārtas sesijas tiks noturētas tādos citos laikos, par kuru nepieciešamību lems Konferenču, vai arī pēc jebkuras Līgumslēdzējas puses rakstiska pieprasījuma, ja sešu mēnešu laikā pēc tā izsūtīšanas Līgumslēdzējām pusēm, sekretariāts saņem vismaz vienas trešdaļas Līgumslēdzēju pušu atbalstu šim pieprasījumam.

6. Apvienoto Nāciju Organizācija, tās specializētie dienesti un Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra, kā arī jebkura to dalībvalsts vai novērotājvalsts, nebūdama šīs Konvencijas Līgumslēdzēja puse, var tikt pārstāvēta Līgumslēdzēju pušu konferences sesijās kā novērotājs. Jebkura gan valstiska vai starptautiska, gan valdības vai ar valdību nesaistīta institūcija vai dienests, kas ir kompetents šīs Konvencijas aptvertajos jautājumos un kas ir informējis sekretariātu par savu vēlēšanos būt pārstāvētam Līgumslēdzēju pušu konferences sesijā kā novērotājs, var tikt uzaicināts, izņemot gadījumu, kad vismaz viena trešdaļa Līgumslēdzēju pušu, kas ir Konferenču dalībnieces, iebilst. Novērotāju uzaicināšana un piedalīšanās tiks pakļauta Līgumslēdzēju pušu konferences pieņemtajiem procedūras noteikumiem.

8. pants

Sekretariāts

1. Ar šo pantu noteikts Sekretariāts.
2. Sekretariāta funkcijas ir:
 - a) veikt Līgumslēdzēju pušu konferences un tās saskaņā ar šo Konvenciju izveidoto palīginstītūciju sesiju sagatavošanu un nodrošināšanu ar nepieciešamajiem pakalpojumiem;
 - b) pieņemt, savākt un izplatīt tam iesniegtos ziņojumus;
 - c) gādāt par palīdzību Līgumslēdzējām pusēm, īpaši jaunattīstības valstīm pēc to pieprasījuma savācot un izsniedzot informāciju, kā to paredz šīs Konvencijas noteikumi;
 - d) sagatavot ziņojumus par savu darbību un iesniegt tos Līgumslēdzēju pušu konferencei;
 - e) nodrošināt nepieciešamo koordināciju ar citu atbilstošo starptautisko organizāciju sekretariātiem;
 - f) vispārējā Līgumslēdzēju pušu konferences vadībā stāties tādos administratīvos un līgumslēdzēju sakaros, kas būtu nepieciešami tā funkciju efektīvai izpildei;

g) veikt citus sekretariāta pienākumus, kas noteikti Konvencijā un jebkurā no tās protokoliem, un citus pienākumus, ko varētu noteikt Līgumslēdzēju pušu konference.

3. Līgumslēdzēju pušu konference savā pirmajā sesijā izveido pastāvīgo sekretariātu un veic sagatavošanas darbus tā funkcionēšanai.

9. pants

Zinātniskā un tehnoloģiskā konsultatīvā padome

1. Šis pakts nosaka Zinātnisko un tehnoloģisko konsultatīvo padomi, lai Līgumslēdzēju pušu konferenci un, vajadzības gadījumā, tai pakļautās institūcijas nodrošinātu ar laikā sniegtu informāciju un konsultācijām ar Konvenciju saistītos zinātniskos un tehnoloģiskos jautājumos. Šī padome būs atklāta visu Līgumslēdzēju pušu līdzdalībai un tā būs daudznozaru institūcija. Tajā ietilps attiecīgajās specialitātēs kompetenti valdību pārstāvji. Tā regulāri ziņos Līgumslēdzēju pušu konferencei par visiem sava darba virzieniem.

2. Līgumslēdzēju pušu konferences vadībā, balstoties uz pastāvošajām kompetentajām starptautiskajām institūcijām, šī padome:

- a) nodrošinās ar klimata pārmaiņu un to seku zinātniskās izpratnes līmeņa novērtējumu;
- b) sagatavos Konvencijas īstenošanai veikto pasākumu rezultātu zinātnisko novērtējumu;
- c) noteiks jaunās, iedarbīgās un īpaši precīzās tehnoloģijas un paņēmienus un konsultēs par šādu tehnoloģiju attīstības un/vai ieviešanas veicināšanas veidiem un līdzekļiem;
- d) nodrošinās konsultācijas par zinātniskajām programmām, starptautisko sadarbību ar klimata pārmaiņām saistītajos pētījumos un izstrādēs, kā arī konsultēs par jaunattīstības valstu iekšējo resursu veidošanas atbalstīšanas veidiem un līdzekļiem;
- e) atbildēs uz zinātniskiem, tehnoloģiskiem un metodoloģiskiem jautājumiem, ko Līgumslēdzēju pušu konference un tai pakļautās institūcijas var izvirzīt šai padomei.

3. Šīs padomes funkcijas un darbības noteikumus var tālāk izstrādāt Līgumslēdzēju pušu konference.

10. pants

Pakļautā izpildinstītūcija

1. Ar šo pantu tiek noteikta pakļautā izpildinstītūcija, lai palīdzētu Līgumslēdzēju pušu konferencei Konvencijas īstenošanas

efektivitātes novērtēšanā un pārskatīšanā. Šajā institūcijā varēs piedalīties visu, Līgumslēdzējas puses un valdību pārstāvji, kas ir eksperti ar klimata pārmaiņām saistītos jautājumos. Tā regulāri informēs Līgumslēdzēju pušu konferenci par visiem sava darba aspektiem.

2. Līgumslēdzēju pušu konferences vadībā šī institūcija:

- a) apspriedīs saskaņā ar 12. panta 1. punktu piegādāto informāciju, lai novērtētu Līgumslēdzēju pušu veikto pasākumu vispārējo ietekmi kopumā, balstoties uz klimata pārmaiņu jaunākajām zinātniskajām aplēsēm;
- b) apspriedīs saskaņā ar 12. panta 2. punktu piegādāto informāciju, lai palīdzētu sagatavot Līgumslēdzēju pušu konferenci 4. panta 2. punkta d) apakšpunktā prasītās atskaites; un
- c) vajadzības gadījumā palīdzēs Līgumslēdzēju pušu konferenci sagatavot un īstenot tās lēmumus.

11. pants

Finanšu mehānisms

1. Ar šo pantu ir noteikts finanšu resursu nodrošināšanas, kā arī tehnoloģiju ieviešanas mehānisms uz dotāciju vai piešķirumu bāzes noteikumiem. Tas darbosies Līgumslēdzēju pušu konferences vadībā un būs tai atbildīgs un Konference lems par savu politiku, programmas prioritātēm un kritērijiem, kas piemēroti šai Konvencijai. Tā darbība tiks uzticēta vienai vai vairākām pastāvošām starptautiskām institūcijām.

2. Finanšu mehānismā būs vienlīdzīgi un samērīgi pārstāvētas visas Līgumslēdzējas puses atklātā pārvaldes sistēmā.

3. Līgumslēdzēju pušu konference un organizācija vai organizācijas, kurām ir uzticēta finanšu mehānisma darba vadīšana, vienosies par pasākumiem šī panta 2. punkta īstenošanai, kas ietvers:

- a) variantus, kas nodrošinātu, ka pret klimata pārmaiņām vērstie fondētie projekti būtu saskaņā ar Līgumslēdzēju pušu konferences izstrādāto politiku, programmu prioritātēm un piemērotības kritērijiem;
- b) variantus, ar kuru palīdzību atsevišķus fondēšanu lēmumus varētu pārskatīt no šīs politikas, programmas prioritāšu un piemērotības kritēriju viedokļa;
- c) regulārus, saskaņā ar šī panta 1. punktā noteiktajām atskaites prasībām, Līgumslēdzēju pušu konferenci sniegtus minētās

starptautiskās vienības vai vienību pārskatus par fondēšanas operācijām;

- d) Konvencijas īstenošanai nepieciešamā un pieejamā fondu daudzuma un, šā daudzuma periodisku pārskatīšanas nosacījumu noteikšanu ar iepriekšēju aprēķinu un identificēšanas paņēmieni.

4. Līgumslēdzēju pušu konference veiks augšminēto nosacījumu īstenošanai nepieciešamos priekšdarbus savā pirmajā sesijā, pārskatot un ņemot vērā pagaidu pasākumus, kas noteikti 21. panta 3. punktā, un izlems, vai šī pagaidu struktūra jā saglabā. Četru gadu laikā pēc tam Līgumslēdzēju pušu konference pārskatīs finanšu mehānismu un veiks nepieciešamos pasākumus.

5. Līgumslēdzējas attīstītās valstis var arī sagādāt un Līgumslēdzējas jaunattīstības valstis var izmantot Konvencijas īstenošanas mērķiem paredzētos finanšu resursus pa divpusējiem, reģionāliem un citiem daudzpusējiem kanāliem.

12. pants

Ar konvencijas īstenošanu saistītās informācijas piegāde

1. Saskaņā ar 4. panta 1. punktu katra Līgumslēdzēja puse ar sekretariāta starpniecību piegādās Līgumslēdzēju pušu konferenci šādus informācijas elementus:

- a) valsts mēroga pārskatu par visiem Monreālas protokolā neiekļauto siltumnīcefekta gāzu antropogēnajiem izmešiem no avotiem un novadišanu pa noplūdēm savu iespēju robežās, lietojot salīdzināmo metodiku, ko atbalstījusi un par ko vienojusies Līgumslēdzēju pušu konference;
- b) vispārēju Līgumslēdzējas puses Konvencijas īstenošanas labā veikto vai iecerēto pasākumu aprakstu;
- c) jebkuru citu informāciju, ko Līgumslēdzēja puse atzīst par būtisku Konvencijas mērķu sasniegšanā un uzskata par lietderīgu ietvert savā ziņojumā, tai skaitā, ja iespējams, materiālus, kas ir noderīgi globālo izmešu tendenču aprēķināšanā.

2. Katra Līgumslēdzēja attīstītā valsts un katra cita Līgumslēdzēja puse, kas iekļauta I pielikumā, iekļaus savā ziņojumā šādus informācijas elementus:

- a) savu 4. panta 2. punkta a) un (b) apakšpunktos noteikto saistību īstenošanai detalizētu pieņemtās politikas un pasākumu aprakstu;

b) specifisko izvērtējumu, kur raksturota šī panta 2. punkta a) apakšpunktā minētās politikas un pasākumu ietekme uz siltumnīcefekta gāzu antropogēnajiem izmešiem no avotiem un atsūkšanu pa novadnēm 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktajā periodā.

3. Bez tam katra Līgumslēdzēja attīstītā valsts un katra cita Līgumslēdzēja puse, kas iekļauta II pielikumā, ziņojumā ietvers arī to pasākumu detaļas, kuri veikti saskaņā ar 4. panta 3., 4. un 5. punktu.

4. Līgumslēdzējas jaunattīstības valstis var brīvprātīgi piedāvāt finansēšanas projektus, arī specifiskas tehnoloģijas, materiālus, aprīkojumu, tehniku vai paņēmienus, kas būtu noderīgi šādu projektu īstenošanai, ja iespējams, kopā ar visu pieaugošu izmaksu un siltumnīcefekta gāzu izmešu samazinājuma un novadīšanas palielinājuma aprēķinu, kā arī no šiem pasākumiem izrietošā ieguvuma novērtējumu.

5. Katra Līgumslēdzēja attīstītā valsts un katra cita Līgumslēdzēja puse, kas iekļauta I pielikumā, piegādās sākotnējo informāciju sešu mēnešu laikā kopš Konvencijas spēkā stāšanās attiecībā uz šo Līgumslēdzēju pusi. Katra Līgumslēdzēja puse, kura nav iekļauta I pielikumā, piegādās sākotnējo informāciju trīs gadu laikā kopš Konvencijas spēkā stāšanās attiecībā uz šo Līgumslēdzēju pusi vai kopš brīža, kad tā sākusī izmantot finanšu resursus saskaņā ar 4. panta 3. punktu. Līgumslēdzējas viszemāk attīstītās valstis piegādās sākotnējo informāciju pēc saviem ieskatiem. To, cik bieži turpmāk Līgumslēdzējām pusēm būs jāpiegādā informācija, noteiks Līgumslēdzēju pušu konference, ņemot vērā šajā punktā noteikto termiņu diferenciaciju.

6. Līgumslēdzēju pušu informāciju, kas piegādāta saskaņā ar šo pantu, sekretariāts pēc iespējas drīzākā laikā iesniegs Līgumslēdzēju pušu konferencei un jebkurai ieinteresētajai pakļautajai institūcijai. Ja nepieciešams, informācijas piegādes procedūras var tālāk izskatīt Līgumslēdzēju pušu konference.

7. Sākot ar savu pirmo sesiju, Līgumslēdzēju pušu konference veiks pasākumus, lai pēc pieprasījuma nodrošinātu Līgumslēdzējām jaunattīstības valstīm tehnisku un finansiālu atbalstu šajā pantā noteiktās informācijas vākšanā un piegādē, kā arī ar 4. pantā noteiktajiem piedāvātajiem projektiem un atbildes pasākumiem saistīto tehnisko un finansiālo vajadzību noteikšanā. Šādu atbalstu pēc vajadzības var sniegt arī citas Līgumslēdzējas puses, kompetentas starptautiskas organizācijas un sekretariāts.

8. Jebkura Līgumslēdzēju pušu grupa saskaņā ar Līgumslēdzēju pušu konferences izstrādātajām vadlīnijām, iepriekš paziņojot Līgumslēdzēju pušu konferencei, var iesniegt vienotu ziņojumu, tādējādi izpildot šajā pantā uzliktās saistības, ja vien šāds vienotais ziņojums satur informāciju par katras šīs Līgumslēdzējas puses individuālo Konvencijas uzlikto saistību izpildi.

9. Sekretariātam piegādāto informāciju, ko Līgumslēdzēja puse atzīmējusi kā konfidenciālu saskaņā ar kritērijiem, kurus izstrādājusi Līgumslēdzēju pušu konference, sekretariāts apkopos, lai saglabātu tās konfidencialitāti, pirms to darīt pieejamu jebkurai institūcijai, kas iesaistīta informācijas piegādē un izskatīšanā.

10. Nepārkāpjot šī panta 9. punkta nosacījumus un jebkuras Līgumslēdzējas puses tiesības jebkurā laikā nodot atklātībai savus ziņojumus, sekretariāts saskaņā ar šo pantu nodos atklātībai Līgumslēdzēju pušu piegādāto informāciju tajā pašā laikā, kad tā tiks nodota Līgumslēdzēju pušu konferencei.

13. pants

Īstenošanas jautājumu risināšana

Līgumslēdzēju pušu konference savā pirmajā sesijā apsvērs iespēju izveidot daudzpusēju konsultāciju procesu, kas būtu pieejams Līgumslēdzējām pusēm pēc to pieprasījuma, lai risinātu ar Konvencijas īstenošanu saistītos jautājumus.

14. pants

Strīdu atrisināšana

1. Strīda gadījumā starp jebkurām divām vai vairāk Līgumslēdzējām pusēm attiecībā uz Konvencijas tulkošanu vai piemērošanu ieinteresētās puses meklēs strīda risinājumu ar pārrunām vai jebkuriem citiem mierīgiem līdzekļiem pēc savas izvēles.

2. Ratificējot, atzīstot, apstiprinot Konvenciju vai pievienojoties tai, vai jebkurā laikā pēc tam Līgumslēdzēja puse, kura nav reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, iesniedzot rakstisku paziņojumu, var paziņot Depozitārijam, ka attiecībā uz jebkuru strīdu, kas saistīts ar Konvencijas tulkošanu vai piemērošanu, tā atzīst kā obligātu pašu par sevi un bez īpašas vienošanās attiecībā uz jebkuru Līgumslēdzēju pusi, kas uzņemas tādas pašas saistības:

a) strīda nodošanu Starptautiskai Tiesai un/vai

b) arbitrāžu saskaņā ar procedūrām, kas jāpieņem Līgumslēdzēju pušu konferencei, tiklīdz tas nepieciešams, un kas minētas pielikumā par arbitrāžu.

Līgumslēdzēja puse, kura ir reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, var iesniegt paziņojumu ar līdzīgiem atzinumiem

attiecībā uz arbitrāžu saskaņā ar procedūrām, kas minētas šī panta 2. punkta b) apakšpunktā.

3. Saskaņā ar šī panta 2. punktu iesniegtais paziņojums paliks spēkā līdz tā darbības termiņa beigām vai trīs mēnešus kopš Depozitārijs saņēmis rakstisku tā atsaukumu.

4. Jauns paziņojums, atsaukums vai tajā noteiktā termiņa izbeigšanās nekādā veidā neietekmēs Starptautiskās Tiesas nepabeigtos procesus, ja vien strīda puses nevienojas citādi.

5. Saskaņā ar šī panta 2. punkta nosacījumiem, ja divpadsmit mēnešu laikā pēc vienas Līgumslēdzējas puses paziņojuma otrai, ka starp tām izcēlies strīds, ieinteresētās Līgumslēdzējas puses nav spējušas atrisināt savu strīdu ar šī panta 1. punktā minētajiem līdzekļiem, strīds uz jebkuras strīda puses pieprasījuma tiks nodots samierināšanai.

6. Pēc vienas strīda puses pieprasījuma tiks radīta samierināšanas komisija. Komisijas sastāvā būs vienāds skaits katras ieinteresētās puses nozīmētu locekļu un priekšsēdētājs, kuru kopīgi izvēlēsies abu pušu norīkotie locekļi. Komisija pieņems ieteicošu lēmumu, kuru puses godprātīgi apspriedīs.

7. Samierināšanas papildprocedūru kārtību, tiklīdz būs nepieciešams, pieņems Līgumslēdzēju pušu konference pielikumā par samierināšanu.

8. Šī panta nosacījumus piemēros jebkuram uz tiem attiecināmam likumīgam aktam, ko varētu pieņemt Līgumslēdzēju pušu konference, ja vien šis akts nesatur citādus nosacījumus.

15. pants

Konvencijas papildinājumi

1. Jebkura Līgumslēdzēja puse var piedāvāt papildinājumus Konvencijai.

2. Konvencijas papildinājumus pieņems Līgumslēdzēju pušu konferences kārtējā sesijā. Jebkura piedāvātā Konvencijas papildinājuma tekstu Sekretariāts nodos Līgumslēdzējām pusēm ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms sanāksmes, kurā paredzēts to pieņemt. Sekretariāts nodos zināšanai piedāvātos papildinājumus arī Konvenciju parakstījušajām valstīm un Depozitārijam.

3. Līgumslēdzējas puses darīs visu iespējamo, lai vienotos par katru piedāvāto Konvencijas papildinājumu vienbalsīgi. Ja visas

iespējas panākt vienbalsīgu lēmumu būs izmantotas un vienošanās nebūs panākta, papildinājums tiks pieņemts ar trīs ceturtdaļām balsu no sanāksmē klātesošajām un balsojušajām līgumslēdzējām pusēm. Pieņemto papildinājumu Sekretariāts nodos Depozitārijam, kurš izplatīs to visām Līgumslēdzējām pusēm apstiprināšanai.

4. Papildinājumu apstiprināšanas akti glabāsies Depozitārijā. Saskaņā ar šī panta 3. punktu pieņemtais papildinājums tām Līgumslēdzējām pusēm, kas to apstiprinājušas, stāsies spēkā deviņdesmitajā dienā pēc tā datuma, kurā Depozitārijs saņēmis apstiprināšanas aktu no vismaz trim ceturtdaļām Konvencijas Līgumslēdzēju pušu.

5. Jebkurai citai Līgumslēdzējai pusei papildinājums stāsies spēkā deviņdesmitajā dienā pēc tā datuma, kurā šī Puse iesniedz Depozitārijam savu minētā papildinājuma apstiprināšanas aktu.

6. Šī panta tekstā "klātesošās un balsojušās Līgumslēdzējas puses" nozīmē Puses, kuras piedalās un ir nobalsojušas "par" vai "pret".

16. pants

Konvencijas pielikumu pieņemšana un to papildināšana

1. Konvencijas pielikumi veidos tās neatņemamu daļu un, ja vien nav īpaši norādīts citādi, atsaukšanās uz Konvenciju tajā pašā laikā ir arī atsaukšanās uz jebkuru tās pielikumu, lai nepārkāptu 14. panta 2. punkta b) apakšpunkta un 7. punkta nosacījumus, šādiem pielikumiem jāaprobežojas ar sarakstiem, formām un jebkuru citu aprakstošas dabas materiālu, kuram ir zinātnisks, procedūras vai administratīvs raksturs.

2. Pielikumus Konvencijai piedāvās un pieņems saskaņā ar procedūru, kas noteikta 15. panta 2., 3. un 4. punktā.

3. Pielikums, kurš pieņemts saskaņā ar šī panta 2. punktu, visām Konvencijas Līgumslēdzējām pusēm stāsies spēkā sešus mēnešus pēc tā datuma, kurā Depozitārijs paziņojis Līgumslēdzējām pusēm par šī pielikuma pieņemšanu, izņemot tās puses, kuras šajā laika posmā rakstiski paziņojušas Depozitārijam par šī pielikuma neatzišanu. Līgumslēdzējām pusēm, kuras atcēlušas savu neatzišanu, pielikums stāsies spēkā deviņdesmitajā dienā pēc datuma, kurā Depozitārijs saņēmis paziņojumu par šādas neatzišanas atcelšanu.

4. Konvencijas pielikumu papildinājumu piedāvāšana, pieņemšana un spēkā stāšanās būs pakļauta tādai pašai procedūrai, kā

Konvencijas pielikumu piedāvāšana, pieņemšana un spēkā stāšanās saskaņā ar šī panta 2. un 3. punktu.

20. pants

Parakstīšana

5. Ja pielikuma vai pielikuma papildinājuma pieņemšana ir saistīta ar pašas Konvencijas papildinājumu, tāds pielikums vai pielikuma papildinājums nestāsies spēkā ātrāk kā Konvencijas papildinājums.

Apvienoto Nāciju Organizācijas vai jebkura tās specializētā dienesta dalībvalstīm vai tām, kuras ir Starptautiskās Tiesas Statūtu puses, un reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijām Konvencija būs pieejama parakstīšanai Riodežaneiro laikā, kad notiks Apvienoto Nāciju Organizācijas Konference par vidi un attīstību un pēc tam Apvienoto Nāciju Organizācijas galvenajā mītnē Ņujorkā no 1992. gada 20. jūnija līdz 1993. gada 19. jūnijam.

17. pants

Protokoli

1. Līgumslēdzēju pušu konference jebkurā kārtējā sesijā var pieņemt Konvencijas protokolus.

21. pants

Pagaidu struktūra

2. Jebkuru piedāvāto protokolu Sekretariāts nodos Līgumslēdzējiem pusēm vismaz sešus mēnešus pirms šādas sesijas.

1. 8. pantā noteiktās sekretariāta funkcijas līdz Līgumslēdzēju pušu konferences pirmās sesijas beigām pagaidu kārtā veiks Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 1990. gada 21. decembra rezolūcijā 45\212 izveidotais sekretariāts.

3. Jebkura protokola spēkā stāšanās noteikumus nosaka pats šis dokuments.

2. Šī panta 1. punktā noteiktā pagaidu Sekretariāta priekšsēdētājs cieši sadarbosies ar Starpvalstu Klimata pārmaiņu bloku, lai nodrošinātu, ka šis bloks var sniegt objektīvu zinātnisku un tehnisku konsultāciju. Var konsultēt arī citas atbilstošas zinātniskas organizācijas.

4. Tikai Konvencijas Līgumslēdzējas puses var būt protokola Līgumslēdzējas puses.

3. Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas Vispasaules vides aizsardzības fonds, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programma un Starptautiskā Rekonstrukcijas un attīstības banka būs starptautiskā vienība, kurai pagaidu kārtā uzticēta 11. pantā apskatītā finanšu mehānisma darbība. Šajā sakarā tiks atbilstoši pārveidota Vispasaules Vides laboratorija un pilnveidota tās līdzdalība, lai tā būtu spējīga pildīt 11. panta prasības.

5. Lēmumus saskaņā ar jebkuru protokolu pieņems tikai attiecīgā protokola Līgumslēdzējas puses.

18. pants

Balsstiesības

1. Katrai Līgumslēdzējai pusei ir viena balss, izņemot šī panta 2. punktā noteiktos gadījumus.

22. pants

Ratifikācija, atzišana, apstiprināšana vai pievienošanās

2. Reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas savas kompetences jautājumos izmantos savas tiesības uz tik balsīm, cik to dalībvalstu vidū ir Konvencijas Līgumslēdzēju pušu. Šādas organizācijas neizmanto savas balsstiesības, ja kaut viena no to dalībvalstīm izmantos savas, un otrādi.

1. Konvencija paredzēta, lai valstis un reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas to ratificētu, atzītu un apstiprinātu, vai arī varētu tai pievienoties. Pievienoties tai varēs nākamajā dienā pēc tā datuma, kad Konvencija tiks slēgta parakstīšanai. Ratifikācijas, atzišanas, apstiprināšanas vai pievienošanās instrumenti ir jāiesniedz Depozitārijam.

19. pants

Depozitārijs

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsēkretārs būs Konvencijas un saskaņā ar 17. pantu tās pieņemto protokolu Depozitārijs.

2. Jebkura reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, kura kļūst par Konvencijas Līgumslēdzēju pusi, nevienai tās

dalībvalstij neesot kā Līgumslēdzējai pusei, būs pakļauta visām Konvencijas uzliktajām saistībām. Gadījumos, kad viena vai vairākas šādu organizāciju dalībvalstis ir Konvencijas Līgumslēdzējas puses, organizācija un tās dalībvalstis izlems savus atbilstošos pienākumus savu saistību izpildei saskaņā ar Konvenciju. Šādos gadījumos organizācija un tās dalībvalstis nebūs tiesīgas vienlaicīgi izmantot savas tiesības attiecībā uz Konvenciju.

3. Savos ratifikācijas, atzīšanas, apstiprināšanas vai pievienošanas aktos reģionālās ekonomiskās integrācijas organizācijas deklarēs savas kompetences robežas uz Konvencijai pakļautajiem jautājumiem. Šīs organizācijas arī informēs Depozitāriju, kurš savukārt informēs Līgumslēdzējas puses, par jebkuru būtisku to kompetences robežu maiņu.

23. pants

Spēkā stāšanās

1. Konvencija stāties spēkā deviņdesmitajā dienā pēc datuma, kurā tiks iesniegts piecdesmitais ratifikācijas, atzīšanas, apstiprināšanas vai pievienošanas akts.

2. Jebkurai valstij vai reģionālai ekonomiskās integrācijas organizācijai, kura ratificē, atzīst vai apstiprina Konvenciju vai pievienojas tai pēc piecdesmitā ratifikācijas, atzīšanas, apstiprināšanas vai pievienošanas akta iesniegšanas, Konvencija stāties spēkā deviņdesmitajā dienā pēc datuma, kurā šī valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija iesniegusi savu ratifikācijas, atzīšanas, apstiprināšanas vai pievienošanas aktu.

3. Šī panta 1. un 2. punkta aspektā neviens reģionālas ekonomiskās integrācijas organizācijas iesniegtais akts netiek ieskaitīts vajadzīgajā iesniegto aktu skaitā, ja savu aktu jau iesniegusi kāda no tās dalībvalstīm.

24. pants

Atrunas

Nekādas atrunas Konvencijā nav paredzētas.

25. pants

Izstāšanās

1. Jebkurā laikā pēc brīža, kad pagājuši trīs gadi kopš datuma, kurā Konvencija stājusies spēkā attiecībā uz kādu Līgumslēdzēju pusi, Puse var izstāties no Konvencijas, iesniedzot rakstisku paziņojumu Depozitārijam.

2. Jebkura šāda izstāšanās stāties spēkā pēc tam, kad paies viens gads kopš datuma, kurā Depozitārijs saņēmis paziņojumu par izstāšanos, vai arī vēlākā laika periodā, kas var būt norādīts paziņojumā par izstāšanos.

3. Jebkura Līgumslēdzēja puse, kura izstājas no Konvencijas, tiks uzskatīta par izstājušos arī no jebkura protokola, kura Puse tā ir.

26. pants

Autentiskie teksti

Konvencijas oriģināls ar vienlīdz autentiskiem tekstiem angļu, arābu, franču, krievu, ķīniešu un spāņu valodā glabāsies pie Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsekretāra.

TO APLIECINOT, šo Konvenciju parakstījušas pilnvarotas personas.

PARAKSTĪTA Ņujorkā tūkstoš deviņi simti deviņdesmit otrā gada devītajā maijā.

I PIELIKUMS

Austrālija	Japāna
Austrija	Latvija ^(a)
Baltkrievija ^(a)	Lietuva ^(a)
Beļģija	Luksemburga
Bulgārija ^(a)	Nīderlande
Kanāda	Jaunzēlande
Čehoslovākija	Norvēģija
Valstis, kurās notiek pāreja uz tirgus ekonomiku.	Polija ^(a)
Dānija	Portugāle
Eiropas Kopiena	Rumānija ^(a)
Igaunija ^(a)	Krievijas Federācija ^(a)
Somija	Spānija
Francija	Zviedrija
Vācija	Šveice
Grieķija	Turcija
Ungārija ^(a)	Ukraina ^(a)
Islande	Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste
Īrija	Amerikas Savienotās Valstis
Itālija	

^(a) Valstis, kurās notiek pāreja uz tirgus ekonomiku.

II PIELIKUMS

Austrālija	Itālija
Austrija	Japāna
Beļģija	Luksemburga
Kanāda	Nīderlande
Dānija	Jaunzēlande
Eiropas Kopiena	Norvēģija
Somija	Portugāle
Francija	Spānija
Vācija	Zviedrija
Grieķija	Šveice
Islande	Turcija
Īrija	Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste
	Amerikas Savienotās Valstis

B PIELIKUMS

EIROPAS EKONOMIKAS KOPIENAS DEKLARĀCIJA, KAS PIENĒMTA SASKAŅĀ AR VISPĀRĒJĀS KONVENCIJAS PAR KLIMATA IZMAIŅĀM 22. PANTA 3. PUNKTU

Saskaņā ar Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma attiecīgajiem noteikumiem Kopiena, līdztekus tās dalībvalstīm, ir tiesīga veikt pasākumus, kas vērsti uz vides aizsardzību.

Saistībā ar jautājumiem, uz kuriem attiecas šī konvencija, Kopiena gan kā daļu no savas vides politikas, gan citu nozares politiku ietvaros ir pieņēmusi vairākus tiesību aktus, svarīgākie no kuriem ir šādi:

- Padomes Regula (EEK) Nr. 2008/90 (1990. gada 29. jūnijs) par energotehnoloģiju attīstības veicināšanu Eiropā (*Thermie* programma) (OV L 185, 17.7.1990.),
- Padomes Lēmums 89/364/EEK (1989. gada 5. jūnijs) par Kopienas rīcības programmu elektroenerģijas patēriņa efektivitātes paaugstināšanai (OV L 157, 9.6.1989.),
- Padomes Lēmums 91/565/EEK (1991. gada 29. oktobris) par energoefektivitātes paaugstināšanu Kopienā (*SAVE* programma) (OV L 307, 8.11.1991.),
- Padomes Regula (EEK) Nr. 1973/92 (1992. gada 21. maijs), ar ko izveido vides finanšu instrumentu (*LIFE*) (OV L 206, 22.7.1992.),
- Padomes Lēmums 89/625/EEK (1989. gada 20. novembris) par:
 - Eiropas klimatoloģijas un dabas apdraudējumu programmu (*EPOCH*),
 - Eiropas zinātnes un tehnoloģijas programmu vides aizsardzības jomā (*STEP*) (OV L 359, 8.12.1989.),
- Padomes Lēmums 91/354/EEK (1991. gada 7. jūnijs), ar ko pieņem īpašu pētniecības un tehnoloģiskās attīstības programmu vides jomā (no 1990. līdz 1994. gadam) (OV L 192, 16.7.1991.),
- Padomes Direktīva 92/6/EEK (1992. gada 10. februāris) par ātruma ierobežošanas ierīču uzstādīšanu un izmantošanu noteiktu kategoriju transportlīdzekļos Kopienā (OV L 57, 2.3.1992.),
- Padomes Regula (EEK) Nr. 2080/92 (1992. gada 30. jūnijs), ar ko izveido Kopienas atbalsta shēmu attiecībā uz mežsaimniecības pasākumiem lauksaimniecībā (OV L 215, 30.7.1992.),
- Padomes Lēmums 93/389/EEK (1993. gada 24. jūnijs) par Kopienas monitoringa mehānismu attiecībā uz CO₂ un citu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām (OV L 167, 9.7.1993.).

C PIELIKUMS

**EIROPAS EKONOMIKAS KOPIENAS DEKLARĀCIJA PAR APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS
VISPĀRĒJĀS KONVENCIJAS PAR KLIMATA PĀRMAIŅĀM ĪSTENOŠANU**

Eiropas Ekonomikas kopiena un tās dalībvalstis paziņo, ka apņēmsianās ierobežot antropogēnās CO₂ emisijas, kā noteikts konvencijas 4. panta 2. punktā, tiks izpildīta visā Kopienā, darbojoties gan Kopienai, gan tās dalībvalstīm, ņemot vērā katras attiecīgo kompetenci.

Šajā sakarā Kopiena un tās dalībvalstis atkārtoti apstiprina mērķus, kas izklāstīti Padomes 1990. gada 29. oktobra secinājumos, un jo īpaši mērķi līdz 2000. gadam CO₂ emisijas visā Kopienā nostabilizēt 1990. gada līmenī.

Lai sasniegtu šo mērķi, Eiropas Ekonomikas kopiena un tās dalībvalstis izveido saskaņotu stratēģiju.
